

Objavljeno 07.04. , Mladinsko delo Lava

Mladinsko delo Lava

Literarno delo LAVA je mladinska srhljivka, spisana po resničnih dogodkih. Njen avtor je Aleksander Cepuš, ki se je rodil v Celju. LAVA je njegov literarni prvenec. Je pravzaprav nekakšen dolg, ki ga čuti do sebe in do svoje generacije, ki je preživela otroštvo in mladost v mestu, kjer so se takoj po drugi svetovni vojni zgodile strašne in nepojmljive stvari.

Nekateri ljudje imajo prirojen šesti čut - in zato v sebi nosijo vso težo Resnice, ki je v nasprotju z duhom takratnega časa. Vidi jo in slutijo zadeve, ki si jih nihče niti omeniti ne upa : ker so »prepovedana tema«. Kot vedno je tudi v našem primeru prišla Resnica na dan. Ta mladinska srhljivka nam po korakih odkriva obdobje tridesetih let - od leta 1977 pa vse do danes. Gre za knjigo, kot je pri nas še ni nihče napisal in objavil! Deluje kot fantastika, je pa srhljivka, ki bazira na stoddostno resničnih dogodkih avtorjeve mladosti.

Mladinsko delo LAVA je nekaj posebnega tudi po tem, da gre pravzaprav za srhljivko, na trenutke skoraj Poevsko naravnano - potem pa naenkrat pridejo poglavja, ki so povsem humoristična. A vendarle gre za črni humor, humor iz obupa - nad sistemom, režimom in stanjem neke države in nekega časa. Ki nista dopuščala odpora in možnosti izbire! Nihče ni nikogar vprašal, če si želi živeti na množičnem grobišču. Gre za nekakšen krohot smrti, ki s svojim značilnim humorjem daje tej knjigi še dodaten prizvok grozljivke.

I - BLIŽAJOČI SE NEMIR

Stanovali smo na Otoku. To je stanovanjsko naselje, ki je od centra Celja oddaljeno borih deset minut hoje. Tja smo se preselili, ko sem imel tri leta in tam sem se odlično počutil. Prijazno zeleno okolje, posejano z belimi bloki, za katerimi se je raztezala železniška proga. Igrali smo se na travniku ob tirnicah in niso nas motile vlakovne kompozicije, ki so vsake toliko časa s truščem in hrupom vstopile v naš svet. Marsikdaj smo tudi kakšno ušpičili, a otroci so pač takšni; vsak po svoje odkriva svet, v katerem odrašča. Nekaj časa sem bil v varstvu pri očetovi sorodnici, ki je stanovala nekaj sto metrov od našega bloka in občudoval staro leseno vilo, ki se je košatila na dvorišču pred blokom. Imela je prelep cerkveni zvonik - vsaj tako se mi je takrat zdelo. Na splošno pa je delovala srh zbujajoče in mrakobno. Potem je prišel dan, ko so se pripeljali delavci in začeli so podirati tisto staro vilo. Na njenih ruševinah je kmalu zrasel otroški vrtec in jaz sem bil v prvi generaciji otrok, ki smo ga obiskovali. V istem času je nedaleč stran zrastle tudi osnovna šola Slavka Šlandra, ki mi je že takrat delovala nekam skrivnostno in temačno. Bil sem vpisan, pa so me izpisali in prepisali na tretjo osnovno, ki je v centru Celja. Da bi lahko čakal pri stari mami, ki je stanovala nasproti šole in da bi hodil domov skupaj s svojo mamo. In ravno tam se je zgodil nepozabni dogodek, ki se ga še danes neverjetno živo spominjam!

Po tridesetih letih. Ko sem hodil v drugi razred, mi je mama povedala, da se bomo kmalu preselili v večje stanovanje in da bom imel svojo sobo. Bil sem vesel, a ime naselja, ki je šele nastajalo, mi je zasejalo nemir v dušo : Lava. Nenehno sem ga obračal in vrtel v glavi - nič lepega nisem čutil ob tej besedi, le slutnjo nečesa, kar se je že zgodilo in vsega, kar bo še prišlo. Dan zatem, ko sem izvedel novico, sem iz šole pridirjal k stari mami in staremu atu. Sedela sta za mizo, jaz pa sem planil v sobo. Zavpil sem: »Mi se bomo pa preselili in jaz bom dobil svojo sobo!« Stari ata je vprašal, kam bomo šli. Sedel sem k njima za mizo in odgovoril: »Na Lavo.« Potem se je zgodilo nekaj povsem nepričakovanega. Namreč - bil sem sveto prepričan, da se bosta veselila skupaj z mano. Onadva pa sta se prestrašeno

spogledala in njuna pogleda sta bila napolnjena z grozo in obupom. Iz njunih oči sta gledala strah in nemoč! Šlo je le za kakšne tri sekunde, a ujel sem njuna pogleda in ju za vse večne čase shranil v svoj spomin! Takoj za tem je ata povetil pogled in sklonil glavo. Z ubitim glasom je zamomljal: »A na Lavo greste...« VEDEL sem, da je nekaj hudo narobe in da mi ne smeta povedati, v čem je stvar. Čutil sem senco smrti nad vsem tem in čutil sem, da bom enkrat dobil odgovor.

II - ZAČETEK NOČNE MORE

Minilo je nekaj mesecev in ves čas sem pridno spraševal starše, kdaj bomo lahko šli na ogled nove stolpnice, v katero se bomo preselili. Dobival sem nelogične in nič kaj prepričljive odgovore in kaj kmalu mi je postalo jasno, da gradbeno podjetje ustvarja novo naselje v izjemno skrivnostnih okoliščinah. Lahko bi celo trdil, da v največji tajnosti. Nihče se ni smel niti približati gradbišču, kaj šele, da bi stopil na tisto območje! Še govoriti se ni smelo o tem - ljudje so se izogibali pogovorom o Lavi. Ko so bile stolpnice končno kolikor toliko dograjene, smo se nekega večera vendarle zapeljali tja. Nič kaj lepe občutke nisem imel, ko smo parkirali ob sveže nasuti gramozni cesti, ki je čakala na asfaltiranje. Na dvorišču naše stolpnice je bil ogromen kup gramoz in moja prva misel je bila, zakaj je treba TOLIKO nasipavati. Zraven je stal valjar, ki mi je v tistem mraku deloval kot pogrebni voz. Vse je bilo tako čudno in nisem vedel, kaj je tisto, kar mi povzroča hud nemir, ki prerašča v strah in paniko. Bilo me je groza, da bom moral tu stanovati - imel sem hude misli! Okostnjaki in lobanje vsepovsod. Tolažil sem se, da je to le moja domišljija, a z vsako novo minuto so bili občutki še intenzivnejši! Šli smo peš v šesto nadstropje, ker lifta še nista delovala. Naše stanovanje mi je izgledalo kot grobnica : gole betonske stene brez tapet. V mojem kabinetu sta stali omari iz starega stanovanja, v katerem smo preživljali zadnje tedne. A zdaj je vse delovalo drugače. Odbijajoče in ogabno. Komaj sem čakal, da gremo od tam. Ves svet se mi je zrušil. Nobenega veselja ni bilo več v meni! S strahom sem pričakoval novoletno noč, ker sem vedel, da se bomo prvega januarja 1977 preselili tja, na tisti nesrečni kraj, ki je izžareval nekaj tako hudega in peklenškega - pa nisem vedel, kaj to je! In res : silvestrovali smo pri sestriču na Ostrožnem (naselje nedaleč stran), kmalu po polnoči pa smo se odpeljali na Lavo. Še vedno vidim pred seboj tisto sveže asfaltirano cesto in nove ulične svetilke. Čutim tisti greben, ki se nahaja med Pucovo ulico in dvoriščem stolpnice Pucova 1. Na tistem klancu si skoraj zlomiš avto in nikoli mi ni bilo jasno, zakaj je tam. Moralo je miniti celih 25 let, da sem dobil odgovor : tam je eden od dveh protitankovskih jarkov, ki se mu žargonsko reče pancergabn. To sta bila levi in desni jarek, ki so ju Nemci dali skopati leta 1944, ker so vedeli, da je vojna izgubljena. Njegova vloga je takšna : tank pripelje in pade noter. Ven ne more več, ker ima pancergabn trikoten profil - širok je štiri metre, na eni strani je globok dva metra, na drugi pa nič. Poševno dno tako rekoč.

Jaz kot desetletni fantek nisem ničesar vedel o teh stvareh, so nam pa v šoli kar naprej trobili na ušesa, da so bili partizani najbolj plemeniti in pošteni ljudje, kar jih je kdaj živel na tem planetu! Nikoli nisem niti pomislil, da so storili karkoli nečastnega in nepoštenega. Imel sem popolnoma izprane možgane, kot vsi ostali, ki smo odraščali v tistem času in prostoru. Nikoli mi ne bi padlo na pamet kaj takega, kot se je dejansko čisto zares zgodilo : da sta nekoč čez Lavo tekla dva pancergabna, ki sta bila skoraj vzporedna. Da so ta dva jarka zmagovalci takoj po vojni napolnili s trupli poražencev. Da na teh dveh jarkih trideset let kasneje stojijo OŠ Lava, otroški vrtec, stolpnice in bloki, kotlarna, samopostrežba, zaklonišče, garažna hiša. Vse po dveh skoraj vzporednih črtah. Da so vmes med posameznimi objekti detajli in to seveda samo po teh dveh črtah : betonske ali asfaltne ploščadi, betonske mize za namizni tenis, peskovniki, gugalnice... Ne, kaj takega ne bi nikoli pomislil! A prva noč v MOJI sobi, ki sem si jo tako dolgo in tako močno želel, je bila

grozna! Niti trenutka nisem spal - bila je ena sama nočna mora! Bilo me je tako strah, da tega ne morem opisati. Posteljo sem imel postavljeno tako, da sem ves čas gledal v okno. V šipi sem razločno videl lobanje, zložene drugo ob drugi. Čutil sem nekakšno prisotnost - prisotnost nečesa živega in nevidnega. Kot da me opazuje na stotine človeških oči! Kot da spim na pokopališču, a veliko huje! Zjutraj sem bil nepopisno vesel, ko je v sobo posijalo zimsko sonce - a bolj, ko se je dan pomikal proti večeru, bolj me je bilo groza nove noči. In tako je šlo iz dneva v dan, iz tedna v teden! Najbolj se spominjam prvega tedna. Kako sem si ogledoval okolico naše nove stolpnice, ko sem nesel smeti v kontejner! Tista pacasta zemlja in nov asfalt. Vse je bilo tako morbidno. Ogabno. Vse me je spominjalo na pokopališče in nenehno sem v mislih videval okostnjake, ki ležijo razmetani vsepovsod. Dejansko sem v resnici videl realno stanje, čutil sem ga! Ko me je mama poslala v klet po kozarce z marmelado ali vloženo papriko, me je bilo maksimalno strah. Povsod same kosti in lobanje. Mislil sem, da se mi meša in da sem za v norišnico. Zato takih videnj nisem nikomur izdal. Kako jih ne bi imel, saj je stolpnica Pucova 1 edini objekt na Lavi, ki stoji točno na sredini med levim in desnim pancergabnom - vsak od njiju gre mimo stolpnice in to le nekaj metrov stran! Sumim, da so v temelje zmetali in nasuli veliko človeških ostankov - štirinajst let sem živel tam in vedno sem imel zelo močne občutke človeške prisotnosti, ko sem šel v klet! Še danes mi je neprijetno, ko se prestavim v tisti čas in obdobje!

III - OSNOVNA ŠOLA VELJKO VLAHOVIĆ

Leto 1977 se je približalo sredini in starši so mi povedali, da me bodo prešolali. Zdelo se mi je logično, saj so nedaleč stran od mojega domovanja gradili pritlično osnovno šolo nenavadno razpotegnjene oblike. Nisem se kaj posebej razburjal zaradi novice, ker sem se zavedal, da ne bom novinec samo jaz. Vsi bomo prišli od nekod drugod - torej se ne bom počutil tujca! Počitnice so minile v znamenju Pule in avtokampa Stoja, kjer smo kampirali v zarjaveli in obtolčeni bivalni prikolici naših sorodnikov. Presrečne počitnice, prepolne morja in sonca! Prekmalu so se začeli zgrinjati temni oblaki zla. Priplazil se je september in vse so nas zbobnali skupaj. Bila je prava pravcata socialistična otvoritev nove družbene pridobitve - osnovne šole, poimenovane po narodnem heroju Veljku Vlahoviću, za katerega sem takrat prvič slišal. V tedanjem času je bilo pač moderno, da so slovenske šole poimenovali po srbskih partizanskih junakih. Kdove, zakaj je to bilo tako zanimivo... Spominjam se dolgega govora, ki ga je debeli ravnatelj imel pred šolo. Po neskončnih govorancah nas je povabil v notranjščino, da bi si od znotraj ogledali novopečeno stavbo znanja. Tovariš ravnatelj nas je popeljal (trumo otrok in staršev) po vseh halah, telovadnicah in ostalih prostorih te moderne zgradbe, mene pa se je kmalu po vstopu začel polaščati nemir. Čutil sem tisto značilno spokojnost in mir..., ki sem ju že dodobra spoznal - odkar smo bili na Lavi doma. Kukal sem skozi okrogla okna hodnikov in prestrašeno opazoval močvirnate travnike okoli šole. Nekako se mi je dozdevalo, da ta zgradba sploh ne sodi v to okolje. Vsake toliko časa mi je čez možgane zapihljala misel : »Pa menda ja niso ljudje pokopani spodaj?« Odganjal sem te nadležne umske mušice z logično razlago, da kaj takega sploh ne more biti! A se nisem uspel prepričati, saj sem se s temi temačnimi občutki boril že od novega leta. Skoraj desetleten fantič sem stopicljajal za čredo občanov in občank, njihovega podmladka, partijskih funkcionarjev in vseh ostalih, ki so v tedanjem socialističnem družbenem redu kaj pomenili. Imel sem vedno bolj grozljive občutke in navsezadnje sem le posvojil misel, da ta šola ni kar tako in da gre za nekaj, kar bom nekoč izvedel. Ko bo čas za to. Tistega dne je ravnatelj po jecljavem in zatikajočem se govoru odkril miniaturni spomenik narodnega heroja Veljka Vlahovića, ki je bil do odkritja pregrnjen z rdečo cunjo. Bil sem presenečen, saj sem pričakoval lep in estetski spomenik, ne pa možko glavo, ki nas je postrani opazovala iz kamnite gmote. Na tisto glavo sem se navadil, na šolo pa ne. Znova in znova se je zatikala v meni, kot neprebavljiva malica!

IV - TEK PO SNEGU

Prišla je zima in v tem času sem se že dodobra sprijaznil z bivanjem na Lavi. Z novimi sošolci smo se nekako ujeli, čeprav sem padel v nemilost, ker nisem bil športnik. Vsi so bili fanatični nogometaši, košarkarji in ne vem kaj še - jaz pa nisem znal žoge niti prijeti, kaj šele brcniti. Nikoli me ni zanimal NOBEN šport! Kmalu pa so odkrili, da čudovito rišem in na podlagi tega se je izoblikoval zelo spoštljiv odnos do mene. Koliko odmorov je domala ves razred sklenil krog okoli moje mize, jaz pa sem sedel na sredini in risal svoje prismodarije. Po navadi stripe, saj sem bil od šestega leta dalje obseden z legendarnim Alanom Fordom, ki je po mojem mnenju najboljši strip vseh časov! Risal sem tudi nekakšne risanke - preganeš papir in na eno stran narišeš eno akcijsko sličico, na drugo pa zelo podobno, ki se razlikuje v drobnih detajlih. Potem zgornjo stran naviješ okoli svinčnika in nato hitro premikaš levo in desno. Mojstrovina oživi. Animacija, kot v TV risanki. Risal sem tako hecne stvari, da so vsi pokali od smeha! Ko pa je pozvonil šolski zvonec, so se kot jata kokoši razbežali na svoja mesta. Včasih se je pritihotapila še tovarišica učiteljica in uživala v mojih umetnijah. Spoštovali pa so me tudi zaradi mojih spisov. Sčasoma sem dobil neko pomembno mesto v razredu in takšna slava mi je prijala. Potem pa je zapadel sneg in navrglo ga je vsaj 30 cm. Nekega dne sem se po pouku obul in šel na zadnjo stran šole. Gledal sem zasnežene travnike, ki so me opajali s svojim nebeškim mirom. Naenkrat sem začel teči proti Medlogu. Tekel sem v ravni črti in vsake toliko časa sem se obrnil nazaj čez ramo. Šola je postajala vse manjša in manjša. Tekel sem in tekel in šola je bila že majhna pičica. Potem me je pa naenkrat presunil strašen občutek, da dirjam po samih okostnjakih! Začutil sem nepopisen gnus in strah! Skoraj bi zakričal od groze in hitro sem se obrnil in pobegnul nazaj. To se je zgodilo kar naenkrat, kot da bi vpadel v neko cono, posuto s človeškimi ostanki. Prav čutil sem, kako dirjam po okostnjakih! Komaj sem pritekel do šole, srce mi je tako razbijalo, da bi skoraj umrl. Ne, tega nisem mogel razumeti - sem bil pa še bistveno bližje misli, da se je tukaj nekaj hudega dogajalo. Vedel sem, da je več kot 30 let od vojne. Začel sem razmišljati, da so verjetno bile tukaj hude bitke in da je to to. A sem dvomil - zdelo se mi je, da čutim neko izdajstvo, neko krivico, nekaj zahrbtnega...Da način ni bil pravi - kako so ti ljudje umrli.

Nekaj let za tem dogodkom mi je mama povedala, da je na avtobusu govorila z nekim možakom in da ji je dejal, da se asfalt na Lavi zato tako pogreza in zvija, ker je na naši Lavi »pokopanih grozno veliko ljudi, saj so tu bili hudi boji med vojno«! To je najbrž bil nekakšen komunistični propagandist, ki je imel nalogo spraviti laži med ljudstvo. S takimi prijemi so krmili narod, ki je že nekaj vedel ali vsaj slutil. Moj stari ata je itak vedel vse, zato pa nikoli ni hotel priti na obisk. Ko smo pa stanovali na Otoku, nas je redno obiskoval. Samo enkrat je prišel na Lavo in še takrat nam je takoj izročil stvar, ki jo je prinesel (solato?) - potem pa takoj hotel odpreti vrata lifta. Cukal jih je in moj oče mu je dejal, da mora najprej pritisniti gumb. Ata je rekel »aja« in je pritisnil gumb, potem pa še bolj cukal s kljuko vrat. Moj oče mu je zopet povedal, da mora POČAKATI, da lift pripelje v 6.nadstropje. Meni je bilo hecno, sem pa opazil, da se stari ata čudno obnaša - tako se ni še nikoli! Iz tistega obdobja imam bolj malo spominov, vem pa, da smo se začeli družiti z otroki iz naše stolpnice in da smo velikokrat frnikolali okoli vogalov. Klečali in čepeli smo na tisti ogabni rjavi zemlji in spravljali frnikole v luknjice. Nisem bil kdove kako dober in več frnikolanja, zato so me »profesionalci« velikokrat »orubili«; to me je seveda močno prizadelo in sem bil ves iz sebe! Bil je nekaj starejših frnikolašev, ki so s svojo mojstrsko obrtjo oskubili nas otroke in potem prodajali naše frnikule in si za ta denar kupovali cigarete. Nasproti naše stolpnice Pucova 1 se nahaja blok Goriška 2-4. Tam so stanovale najbolj revne delavske družine. Ta in sosednji blok Goriška 6-8 sta bila zgrajena in poseljena že nekoliko prej : 1974. leta. Grobišče je bilo treba prikriti za vse večne čase in kdo naj stanuje tam, če ne najnižji sloj - »šihtnerji«... Tako so razmišljali že v družbeni

ureditvi, v kateri je bil delavec CAR. Na papirju. Delu čast in oblast. Delo osvobaja. Ni razlike, razen da je prva parola komunistična, drugo pa sem snel iznad vhoda v koncentracijsko taborišče Auschwitz, kjer je delo ubijalo delavce! Nismo pa samo frnikolali. Včasih smo se tudi preganjali okoli »bunkerja«, ki so ga zgradili čisto zraven naše stolpnice in je deloval kot grozljiva grobnica (kar tudi je). Včasih smo našli kakšne majhne kosti, že vse presušene - pa nismo vedeli, da so človeške. Mislil sem, da je kdo jedel odojka in vrgel obgrizene kosti skozi okno. Kje pa otrok ve, da kost po nekaj mesecih ne zgleda tako, kot po tridesetih letih! Na isti črti z zakloniščem se dvesto metrov naprej proti šoli nahaja otroški vrtec, mimo katerega nisem smel nikoli iti po mraku! Čez dan smo se pa veliko igrali za ograjo vrtca. Sem bil pa vedno nervozen tam notri in sem se zadrževal raje bližje izhodu. Da bi lahko stekel ven!

V - SONČNI PARK, KI GA NIKOLI NI BILO

Vse mrliške občutke sem skušal čim bolj potlačiti - da bi lahko normalno zaživel. Pa ni šlo, nobene koncentracije za učenje nisem imel. Kar bežal sem v svoj svet glasbe in literature. Če se je le dalo, sem nenehno obračal plošče na gramofonu, prebiral stripe (v glavnem Alana Forda, pa tudi druge junake, kot so Zagor, Blek, Mark...) in resnejšo literaturo. Ata in mama sta vse knjige, ki jih nista mogla imeti v dnevni sobi, preprosto stlačila v mojo omaro in tam so se mi ponujale - kot zrele hruške. Nista se kaj dosti poglobljala v to, kaj je primerno za njunega sinčka in kaj mu je dejansko na dosegu roke! Bral sem vse, kar sem imel. Na ta način sem vsaj delno utekel resničnostnemu showu, ki se je dogajal okoli mene in z menoj kot glavnim akterjem. Vedno bolj sem izgubljal stik s sošolci, pa tudi otroci iz naše stolpnice in bližine me kot družba niso zanimali. Družil sem se le s fantom, ki je stanoval eno nadstropje nad mano : Franci, debelušen fantast. Ure in ure sva zmogla debatirati o paranormalnem, o znanstveni fantastiki, astrologiji, glasbi. V šoli sem popustil in zdelo se mi je, da me Lava vedno bolj golta in vedno bolj vleče v nedra svoje umazane preteklosti. Cona mrtvih še ni bila dovolj prekrita, zato so kmalu začeli graditi še garažno hišo - da bi med blokom Iršičeva 4 in 6 in glavno cesto (ki pelje proti Ostrožnem) zakrili nezavarovani

del grobišča. To je levi pancergabn, ki gre čez Sončni park (to pa SO evidentirali kot grobišče št. 14 - že 1993. leta), ki pravzaprav ni noben park, ampak koruzno polje - in preseka na polovico 4.OŠ oziroma OŠ Ivan Kovačič Efenka. Potem se nadaljuje čez Dečkovo cesto in gre desno, kjer je natanko tam odcep za parkirišče, ki je v lasti firme Aero (komerciala), na kar se še nadaljuje in prereže po sredini stadion Kladivar. Koruzno polje je najlažje evidentirati kot grobišče, saj za to ni potreben nikakršen pogum! Težje je evidentirati stanovanjsko naselje in občutek imam, da nikoli ne bom dočakal evidentacije naselja Plava laguna in konec koncev tudi Lave. Kar se Sončnega parka tiče, je pa bilo takole : ko sem obiskoval 5. razred OŠ in sem že dve leti stanoval na tem razvpitem terenu, imenovanem Lava, so nas razveselili z novico, da bomo dobili igrišče Sončni park. Veselo so blebetali o tem parku, ki bi ga naj začeli kmalu graditi. Celo ogromen načrt so nalepili na steno - sredi glavne šolske avle! Mi smo vsi prevzeti občudovali te projektantske čičke čačke, ki so pomenile gugalnice, klopce, tobogane, kotalkališča in podobne prinašalce otroških radosti in popoldanskih odklopov. Čez čas so res pričeli z zemeljskimi deli. Pripeljali so se buldožerji in bagri, tri dni rili po tisti zemlji (seveda dobro zakamuflirani in skriti za plotom), na kar je vse utihnilo. Nikoli niso nadaljevali z delom in nikoli nismo dobili nobenega pojasnila, zakaj je tako. Nismo smeli spraševati in pozabili smo na obljubljeni Sončni park Moja sedanja razlaga je tista, ki se mi zdi edina verjetna : odkopali so trupla in ugotovili, da zaradi močvirnatega terena sploh niso razpadla. Odločili so se, da vse skupaj zaprejo nazaj in ustavijo dela. To je bilo leta 1979 in še zdaj raste tam koruza. So pa nekoliko preoblikovali teren in naredili nov hrib. Zdaj

vemo, da je bilo na tistem mestu maja 1945 pobitih 200 nemških vojnih ujetnikov - postreljeni so bili kot strelske tarče! To je eno najmanjših grobišč v Celju.

Desetkrat večje grobišče je hrib Golovec, na katerem so v 36 protiavijskih jarkov nametali in zagreblji kar 2000 umorjenih! Joštov mlin, ki stoji malo naprej od Lave, pa je obdan s travniki, ki so pogoltnili 15000 ustašev! To so pa že večje številke. Največja je štirikilometerski pancergrob, ki se razteza od Hudinje do Lave in v svojih nedrih skriva 23000 do 25000 človeških trupel! Še vedno stoji ogromen betonski kamen, ki je označeval sredino jarka. Ta kamen se nahaja ob cesti, ki pelje proti OŠ Fran Roš, ki tudi stoji na kosteh. Mimo tega kamna grem vsak dan - ko peljem na sprehod naša dva huskyja : Zevsa in Thora. Če k tem številkam prištejemo še vse ostale pancergrobnice in mrliške jame, dobimo vsaj 80000 umorjenih in pokopanih vsepovsod po Celju! Lahko si samo predstavljate : itak sem ves čas sumil, da je Lave grobišče, potem pa so začeli graditi Sončni park.

Po treh dneh so vsa dela dokončno ustavili. Kaj bi si naj še sploh mislil?! Pa saj se nisem kaj preveč sekiral - itak sem raje popoldneve preživel na kavču, s knjigo pred seboj. In odprto vrečko čipsa, ki sem ga pridno dajal v usta in pridobival kilograme. Če bi res zgradili Sončni park, bi me obiskovalci tega parka bolj malo videli. V tem obdobju so se začele skrivnostne sanje, v katerih sem videl Lavo - našo stolpnico, ki je bila nekam čudno podkletena in poglobljena nekam daleč v globino. Po navadi je v teh podzemnih prostorih tlelo, gorelo in vrelo. Sanje so mi hotele povedati, da nekaj JE tam spodaj. A sanje so pač samo sanje - ko se zbudiš, jih kaj kmalu pozabiš. Odraščal sem in vedno bolj me je prevzemala ideja, da bi postal glasbenik. V 7. razredu sem za rojstni dan dobil knjigo The Beatles in čisto me je prevzela! Kmalu zatem so umorili Johna Lennona (kitarista te legendarne skupine) in spričo medijskega trušča okoli tega dogodka, sem se začel zanimati za njihovo glasbo. Poslušanje njihovih plošč je kot posledico prineslo usodni inštrument : kitaro. Začel sem igrati in pisati pesmi. V šoli sem popustil, zato so me spet prešolali - na OŠ Fran Roš, kjer je poučeval moj ata. Zakaj? Da bi me ata nadzoroval. Naivna misel. Šele čez 16 let mi je ata priznal, da je od vsega začetka vedel, da je OŠ Fran Roš zgrajena na kosteh. Bojda so delavci kmalu po začetku izkopa za temelje naleteli na kupe kosti in so telefonirali na mestno občino. Pa so se čez nekaj minut pripeljali neki čudni strici v črnem in dejali: «Ste kaj videli? NIČ niste videli! In BOLJE, da niste nič videli! Se razumemo - nič niste videli!» In pri tem je ostalo. Bil je pač tak čas, ko so nam vladali komunisti in s komunisti se ni bilo za hecat! Nevarni tipi. Tistega leta (1980) je umrl jugoslovanski diktator Josip Broz Tito. Mislim, da so se nekoliko spaničarili zaradi tega dejstva in so se zbal, da jim bo oblast zdrsnila iz rok! Zato so se potrudili, da so pozidali še čim več grobišč, ki so do takrat bila nezaščiteni. V tistem času je nastal marsikateri objekt. Velik del predmestja Celja pa te rešitve ni potreboval, saj ga že desetletja prekrivajo »odstavni« železniški tiri. Kot del rešitve. OŠ Fran Roš mi je delovala hladno in mrtvaško. Tam sem imel prava pravcata videnja - ker je bila to prvih nekaj let celodnevna šola, sem se dostikrat takole popoldne povsem sam sprehajal po hodnikih in čakal ata, da se z njim peljem domov. Vsepovsod sem videl okostnjake in mislil, da je to moja bujna domišljija. Najhuje je bilo tam, kjer je garderoba - poglobljen prostor, skopan v zemljo. Ne, ni bila domišljija. Resnica je veliko strašnejša!

O avtorju : www.sigic.si - Cepuš, Aleksander.

objavil-a celjskagrobisca @ 19:20:24 - Št. komentarjev:

Objavljeno 03.04., Nova vas

Škapinova - bloki na polju smrti, na totalnem grobišču. Nahajajo se nasproti ceste, ki vodi na OŠ Fran Roš. Ob NJEJ se nahaja pancersčetele (mejniki pancergabna), ki ga boste videli na tretji fotografiji.

Novi bloki in trgovina Lidl v Novi vasi. Vse na grobiščih. Ker gre za fazo gradnje, so na območju ovinka vidni jumbo plakati, ki so bili tako vzorno in fascinantno montirani, da se ni skozi videlo nič. Da je lahko gradbišče/grobišče normalno funkcioniralo. Po končanih gradbenih delih reklama ni bila več potrebna in so jumbo plakati čez noč izginili - tako, kot so se pojavili!

Pancerštele - ob cesti, ki vodi na OŠ Fran Roš v Novi vasi. Mejn timer sredine pancergrabna(=protitankovskega obrambnega jarka), ki je bil dolg 4 km in je potekal od Lisc (in čez območje zdajšnjega celjskega bazena, ki je tudi grobišče) pa vse do teharskega mosta. Notri je 23.000 do 25.000 trupel. Dobro izkoriščen je predvsem del med temlem mejnikom in Hudinjo - na tem 2 km dolgem delu jarka se nahajajo vile, OŠ Fran Roš, nova dvorana Zlatorog, bloki na Hudinji, tovarna Žična in še marsikaj, kar je bilo v javnosti že naštetu.

objavil-a celjskagrobisca @ 12:56:51 - Št. komentarjev:

Plava laguna in Otok

OŠ Slavko Šlander, Plava laguna - zadaj.
Plava laguna, zaklonišče in bloki.

OŠ Slavko Šlander + zaklonišče.

Plava laguna - bloki, zadaj.

Otok Celje, kotlarna na grobišču - malo pred Plavo laguno.

Plava laguna, spredaj.

OŠ Slavko Šlander, spredaj. Plava laguna in Otok nikakor nista nedolžna, saj sta v skoraj neposredni bližini najhujših celjskih morišč in grobišč iz maja do avgusta 1945 : vrtnarija Medlog, okolica Joštovega mlina in letališča, Medlog, Babno, Levec in ostali prečudoviti deli Celja. Vemo, da sta Lesnina in Slovenijales postavljena na temeljih iz človeških kosti. Plava laguna bi bila kje v Franciji poimenovana "montirano" naselje, saj s svojo podobo in vizuelnim vtisom nedvomno izdaja svoje poslanstvo - tako, kot Lava! objavil-a celjskagrobisca @ 12:54:58 - Št. komentarjev:

Objavljeno 02.04.

Lava Celje, STANOVANJSKO grobišče

Oš Lava, kjer se začneta 2 pancergabna, ki se vedno bolj razhajata.

Vrtec na grobišču.

Otroštvo na mrtvaški zelenici - na polju smrti.

Zaklonišče na istem pancergabnu, ki pride izpod vrta... Mrakobno počutje?

Tu spodaj (kotlarna) gre drugi graben - ki pride izpod stolpnice Pučova 5.

Še enkrat panorama Lave : zaklonišče. Graben prehaja pod blok Goriška 6-8.

To je to : prehod pancergabna v Goriško 6-8.

Še z druge perspektive. Zaklonišče se skoraj dotika bloka. Neverjetno!

Zaklonišče/Goriška 6-8 graben gre pod temlem igriščem pod blok Iršičeva 4-6. V ozadju fotke se vidi nov bel blok iz 2002. Drugi graben (OŠ, Pucova 5, kotlarna, blok Goriška 2-4, NOVI BELI BLOK IZ 2002, samopostrežba...) gre pod njim, kjer je blok sestavljen iz dveh pravokotnih traktov...

Graben, ki pride izpod bloka Iršičeva 4-6, gre pod tole garažno hišo - naprej, čez Sončni park, proti OŠ IKE. Ta garažna hiša je zelo dvignjena.

Tole je nadaljevanje - Sončni park (200 postreljenih kot strelske tarče - Nemcev).

Končna postaja tega jarka - OŠ IKE. Jarek gre naprej čez Dečkovo cesto, čez parkirišče od Aero Komerciale in čez štadion Kladivar.